

ZADRUŽNI SAVEZ BEOGRADA

IZVEŠTAJ

O RADU ZADRUŽNOG SAVEZA BEOGRADA ZA 2010. GODINU

Beograd, novembar 2010. godine

IZVEŠTAJ

O RADU ZADRUŽNOG SAVEZA BEOGRADA ZA 2010. GODINU

Polazeći od zadataka utvrđenih aktima Zadružnog saveza Beograda i Zadružnog saveza Srbije, merama agrarne politike Republike Srbije za 2010.godinu, kao i Planom rada Privredne komore Beograda i Zadružnog saveza Beograda za 2010.godinu, Zadružni savez Beograda je tokom 2010.godine, pored realizovanja svojih osnovnih poslova i zadataka, posebnu pažnju posvetio sledećim aktivnostima

I – Sednice Skupštine, Upravnog odbora i Komisije za nagrade

Na zajedničkoj sednici Skupštine Zadružnog saveza Beograda i Odbora Udruženja poljoprivrede i prehrambene industrije Privredne komore Beograda, održanoj 16. juna, posebna pažnja posvećena je stanju poljoprivredne proizvodnje na području Beograda. Ocenjeno je da je ovo veoma nepovoljna i teška godina za poljoprivrednu proizvodnju. Izuzetno velika količina padavina u periodu oktobar 2009 – jun 2010 (ukupno oko 1.100 l/ha - oko 650 l/ha padavina, plus oko 450 l/ha od snega), visok nivo podzemnih voda i zapuštena kanalska mreža, doveli su do zadržavanja vode na njivama, što je rezultovalo smanjenjem prinosa ozimih useva i do 20%, kao i nižim kvalitetom od uobičajenog. U mernoj stanici instituta "Agroekonomik" zabeležena je gotovo dvostruko veća količina padavina od prosečne, što se negativno odrazilo i na prolećne kulture, kod kojih je zabeležen pad prinosa od 10 do 20%. Pokrenuta je inicijativa za formiranje stručne komisije za procenu šteta, kao i za blagovremeno preduzimanje preventivnih mera (održavanje postojećih kanalskih mreža, nove investicije).

Na sednici su predstavnici "Delta Generali" održali prezentaciju programa osiguranja poljoprivrede. Članovi Privredne komore Beograda i Zadružnog saveza Beograda kod ove osiguravajuće kuće moći će, na osnovu članstva, da ostvare popust od 20%, kao i niz drugih pogodnosti.

Na sednicama Upravnog odbora i Skupštine Zadružnog saveza Beograda, održanim 28. septembra, posebna pažnja posvećena je aktuelnom stanju i perspektivama zadrugarstva. Članovi Skupštine saglasili su se da je jedan od najvećih problema u zadrugarstvu neadekvatan odnos države prema ovom sektoru. Država nije uključila zadružne saveze u izradu Strategije razvoja zadrugarstva, formiraju se paralelne institucije - otvaraju centri za ruralni razvoj mimo zadružnih saveza, a zadrugama nije omogućeno da koriste subvencije i druge mere agrarne politike. Učešće u radu sednica uzeo je Nikola Mihailović, predsednik Zadružnog saveza Srbije.

Na sednici Komisije za takmičenje zemljoradnika održanoj 23.marta, donela je Odluku o proglašenju najuspešnijih poljoprivrednih proizvođača i stručnjaka na području Beograda za 2009. godinu.

II – XII Skup rekordera

Na prigodnoj svečanosti koja je u organizaciji Zadružnog saveza Beograda i Udruženja poljoprivrede i prehrambene industrije održana 15. aprila, dodeljena je tradicionalna Godišnja nagrada Privredne komore Beograda najboljim poljoprivrednim proizvođačima i stručnjacima na teritoriji Beograda za 2009. godinu, kao i najboljem novinaru. Za nagradu je konkurisalo oko 100 kandidata, a dodeljene su 24 prve nagrade. Nagrađeni su dobili diplome Privredne komore Beograda i novčane nagrade koje su obezbedili pokrovitelji ovoga skupa – Agrobanka a.d. Beograd i AIK Banka a.d. Niš.

Dodelom ovih tradicionalnih priznanja Privredne komore Beograda nastavilo se s praksom afirmacije najboljih proizvođača u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i stimulisanja naučnoistraživačkog rada i njegove primene u poljoprivredi.

III – Edukacija

Zadružni savez Beograda i Udruženje poljoprivrede i prehrambene industrije Privredne komore Beograda, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije, Gradom Beogradom, Poljoprivrednim fakultetom u Beogradu i poljoprivrednim institutima, organizovali su više stručnih predavanja, prezentacija i okruglih stolova, namenjenih poljoprivrednim proizvođačima i organizatorima proizvodnje u zemljoradničkim zadrugama i registrovanim poljoprivrednim preduzećima.

U cilju edukacije članica i poljoprivrednih proizvođača i usvajanja novih znanja iz raznih oblasti, organizovani su seminari i stručne rasprave na sledeće teme:

- **ORGANSKA POLJOPRIVREDA – DANAS I SUTRA, 9. februara**

Organska poljoprivreda, kao proizvodna metoda koja je ekološki prihvatljiva i zasnovana na prirodnim procesima, stiče sve veću popularnost u Srbiji, jer njen značaj i mogućnosti koje otvara, prepoznaju i proizvođači i potrošači. Organska proizvodnja u svetu zastupljena je na 30 miliona ha, od čega u Evropi na preko 7 miliona ha. U Srbiji oko 80% zemljišta spada u nezagađena. Pored toga, potencijale za razvoj organske proizvodnje predstavljaju i zaštićena prirodna dobra u kojima je dozvoljena poljoprivredna proizvodnja. Mogućnosti za plasman organskih proizvoda su značajne, s obzirom da se između 80% do 90% domaće proizvodnje izvozi. Ova proizvodnja je i profitabilna, jer su cene u proseku veće za 30-50% u odnosu na proizvode iz konvencionalne proizvodnje. Imajući sve to u vidu, Ministarstvo poljoprivrede je ove godine za mere podrške organskoj proizvodnji izdvojilo dvostruko više sredstva u odnosu na prethodnu godinu. Najveći problem za širenje organske proizvodnje u Srbiji predstavlja nedostatak registrovanih sredstava za zaštitu i ishranu bilja, kao i velika ulaganja u periodu konverzije kada se prelazi sa konvencionalne na organsku proizvodnju. U periodu konverzije proizvođači ne mogu prodavati svoje proizvode kao organske i kroz višu cenu kompenzovati veća ulaganja i tada im je potrebna značajna pomoć države preko podsticajnih mera.

Zaključak ovoga skupa je da je uspešna organska poljoprivreda sposobna da ostvari značajne rezultate, zadovolji potrebe domaćeg tržišta i doprinese unapređenju spoljnotrgovinske razmene Srbije, zbog čega joj u narednom periodu mora biti posvećena mnogo veća pažnja nego do sada. Organska poljoprivredna proizvodnja, kao multifunkcionalni pristup proizvodnji zdrave hrane, uz racionalno korišćenje i očuvanje prirodnih resursa, unapređuje životnu sredinu,

zadovoljava čovekove biološke potrebe i štiti zdravlje, ekonomski je isplativa i doprinosi razvoju poljoprivrede i društva u celini.

- IZVOZ VOĆA I POVRĆA, 2. marta

Proizvodnja voća i povrća može biti veoma profitabilna, posebno kada je u pitanju izvoz, ali, da bi se bilo konkurentno na stranim tržištima, potrebni su promena sortimenta i popravljane kvaliteta voća, osavremenjavanje tehnologije gajenja i zadovoljavanje zahteva vezanih za standarde i bezbednost proizvoda. U 2009. godini sveže povrće izvezeno je u vrednosti od 5 700 000 evra, a zamrznuto u vrednosti od 13 000 000 evra. Izvoz voća iznosio je 240 miliona evra i povećan je u odnosu na 2008. godinu, pri čemu u ukupnom izvozu agrara čini oko 22%. Gotovo sve voćne vrste su izvezene u svežem stanju, ali su maline, kupine i višnje zbog lošeg kvaliteta namenjene za preradu. S obzirom na stanje na svetskom tržištu voća, konstatovano je da su voćne vrste u koje dalje treba najviše ulagati trešnje, jabuke i jagode. Voćarstvu u Srbiji je, pored ukрупnjavanja parcela i savremenog sortimenta, potrebna dugoročna strategija razvoja, edukacija i udruživanje proizvođača. Podsticajne mere bi trebalo usmeriti na nekoliko voćnih vrsta, ali različito za pojedina područja u Srbiji (rejonizacija). Na području Beograda trebalo bi više ulagati u jabuke, trešnje, breskve i jagode, a za uspešan izvoz mora biti aktivirana Nacionalna laboratorija za kontrolu kvaliteta.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije u ovoj godini izdvojilo je podsticajna sredstva za podizanje višegodišnjih zasada voća. Za sredstva su mogli da konkurišu registrovana poljoprivredna gazdinstva – fizička i pravna lica i preduzetnici. U ovoj godini podsticalo se i podizanja matičnih zasada, a proizvođači voća i povrća mogli su koristiti i sredstva namenjena za: regresiranje osiguranja plodova, unapređenje sistema bezbednosti i kvaliteta, podršku ruralnom razvoju (nabavka opreme, izgradnja sušara, hladnjača i sl.).

- ORGANSKA ĐUBRIVA, 17. marta

Preparat Biokompleks je 100% prirodan, sertifikovan organski proizvod atestiran od strane najviših evropskih ovlašćenih laboratorija i odobren za upotrebu u zemljama EU, siguran i lak za korišćenje, jeftino i pravo rešenje za poljoprivrednu proizvodnju. Ovaj preparat, proizveden od algi iz norveških mora, ima široku primenu u biljnoj proizvodnji, negovanju travnatih površina, voćarstvu, vinogradarstvu, stočarstvu, sprečavanju erozije, oplemenjavanju otpadnih voda i stajskog đubriva, proizvodnji biodizela, zaštiti od požara, uništavanju štetočina. Procenjeno je da ovaj preparat može da pomogne poljoprivrednim proizvođačima koji su primorani da, zbog sve skuplje proizvodnje i umanjenog profita, u proizvodnju uvode nove, inovativne i dokazane metode i preparate.

Uzeto je učešće na sledećim seminarima i predavanjima:

- Na seminaru o infrastrukturi kvaliteta – sistemima upravljanja bezbednošću hrane, 18. i 19. marta (u okviru kampanje podizanja svesti o ulozi i značaju akreditacije i ocenjivanja usaglašenosti, posebno je ukazano na neophodnost harmonizacije zakonodavstva Republike Srbije sa zakonodavstvom EU kroz predstavljanje pravnog okvira infrastrukture kvaliteta EU)
- Na stručnom predavanju o sistemu organizovanja i funkcionisanja zemljoradničkih zadruga u Mađarskoj, 19. marta (predavanje je, na poziv i u organizaciji Zadrugnog

saveza Srbije, održao gospodin Pal Hodi, predsednik Poljoprivredne komore Županije Čongrad – Mađarska)

- Na seminaru - edukaciji savetodavaca u oblasti organske poljoprivredne proizvodnje, 24. -26. maja (organizator Nacionalno udruženje za razvoj organske proizvodnje "Srbija Organika", uz podršku Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije, Instituta za primenu nauke u poljoprivredi i Nemačke agencije za tehničku saradnju - GTZ)

IV – Međunarodna konferencija o poljoprivredi

Privredna komora Beograda - Zadružni savez Beograda i Udruženje poljoprivrede i prehrambene industrije, u saradnji s Privrednom komorom Srbije, Zadružnim savezom Srbije, Institutom za ekonomiku poljoprivrede i USAID, a pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije, organizovala je 14. maja međunarodnu konferenciju na ministarskom nivou, na temu: "REFORMA ZAJEDNIČKE POLJOPRIVREDNE POLITIKE – IZAZOVI PRISTUPA I SARADNJE",.

Otvarajući konferenciju, Boris Tadić, predsednik Srbije, izjavio je da je cilj Srbije da u bliskoj budućnosti poveća izvoz hrane sa prošlogodišnje 2 milijarde dolara na 5 milijardi. Predsednik je ukazao i da su sadašnje generacije obavezne da budućim generacijama obezbede prehrambenu bezbednost, što će biti najveće iskušenje 21. veka.

Predstavnik Evropske komisije Jirži Pleva je istakao da je dobro što je Srbija donela nove zakone iz oblasti poljoprivrede, ali i da je njihova efikasna primena često teža od usvajanja. Poljoprivreda igra važnu ulogu u svim zemljama Balkana, pa je važno da se pre ulaska u EU pravovremeno usaglase zakonodavstva i institucije, jer je to ključ za uspešnu integraciju. O iskustvima svojih zemalja, vezanim za Zajedničku agrarnu politiku i proces pridruživanja EU, govorili su ministri poljoprivrede Hrvatske, Češke, Estonije, Mađarske, Portugala, Slovačke i Makedonije.

Dr Saša Dragin, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije, ocenio je da Srbija vodi socijalno odgovornu agrarnu politiku i da je odlučna da domaći agrar u što kraćem vremenu uvede u Evropsku uniju. Veliki deo – čak 60% zakonodavstva koje bi trebalo usaglasiti sa zakonodavstvom EU, odnosi na poljoprivredu, a Srbija je u velikoj meri usvojila zakone iz te oblasti.

Cilj konferencije bio je sagledavanje stanja poljoprivrede u Srbiji, prenos znanja, iskustva i primera dobre prakse iz EU i definisanje osnovnih pravaca budućeg razvoja, što je u potpunosti realizovano.

V - Konferencije, okrugli stolovi i savetovanja

Uzeto je aktivno učešće u organizaciji i održavanju međunarodne konferencija na temu: "KORIŠĆENJE GEOTERMALNIH IZVORA – EKONOMSKI POKRETAČ ODRŽIVOG RAZVOJA SRBIJE", 11. juna.

U radu Konferencije, čije su održavanje podržali Ambasada Italije u Srbiji i Italijansko – Srpska komora, učestvovali su Ministarstvo za zaštitu životne sredine i prostornog planiranja i

Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srbije, Ministarstvo ekologije i mora Italije, Agencija za energetska efikasnost Republike Srbije, Rudarsko geološki fakultet u Beogradu, Univerzitet u Pizi, Institut za multidisciplinarna istraživanja Univerziteta u Beogradu, Regionalna privredna komora Leskovac, Privredna komora Siene, Međunarodni centar za transfer tehnologije, Fondacija Monte Di Paschi, Konzorcijum za razvoj geotermalnih oblasti Co.Svi.G, Centar za geotermalnu energiju oblasti Lardarelo i konsultantske kuće ICARO i DECOS PRO. Konferenciju je pratilo osamdesetak eminentnih stručnjaka iz oblasti energetike, kao i predstavnici privrednih društava zainteresovanih za razvoj i primenu novih tehnologija u ovoj oblasti.

Uzeto je aktivno učešće i na skupovima:

- 7. Svetosavski sabor mladih poljoprivrednika Srbije, 31. januara, koji je, u organizaciji Fonda za doškolovanje mladih poljoprivrednika iz Beograda, okupio više od 4.000 poljoprivrednika i brojne goste iz zemlje i inostranstva. Dr Saša Dragin, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije, istakao je da je poljoprivreda grana koja vodi ovu zemlju i hrani celu državu. Agrarni budžet za 2010. godinu povećan je za 25 %, što će omogućiti da subvencije po hektaru u 2010. budu povećane na 14.000 dinara, a u januaru je počelo i subvencionisanje nabavke mineralnog đubriva. Srbija je trenutno zemlja sa najnižom cenom azotnog mineralnog đubriva u Evropi. U ovoj godini prvi put se, posle desetak godina, ponovo subvencioniša i kupovina osnovne mehanizacije - država će kupovinu traktora do 160 konjskih snaga subvencionisati sa 30% cene. Fond od sada nosi ime svog osnivača i prvog predsednika Borke Vučić, i nastaviće da realizuje osnovne ciljeve - dopunsko obrazovanje, stipendiranje i specijalizaciju mladih poljoprivrednika, razvijanje agrobiznisa kao nacionalnog i strateškog cilja, posredovanje u ostvarivanju projekata malih i srednjih preduzeća sa strateškim partnerima iz zemlje i inostranstva. Dosadašnji rezultati rada su, između ostalog, i podrška u dobijanju više od 100 kredita za mlade poljoprivrednike i preduzetnike i više od 170 stipendija učenicima srednjih poljoprivrednih škola širom Srbije.
- Konferencija "Stanje i očekivanja na tržištu poljoprivredno - prehrambenih proizvoda u Srbiji", 14. i 15. juna, u organizaciji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije i Kancelarije američkog Ministarstva poljoprivrede pri Ambasadi SAD u Beogradu. Srpska poljoprivreda mora se pripremiti za veliko tržište EU od pola milijardi ljudi, gde je čeka žestoka tržišna utakmica. Srbija će uvesti "bejz lajn" model, koji će omogućiti projekciju poljoprivredne proizvodnje 10 godina unapred, na osnovu istorijskih podataka i makroekonomskih pokazatelja, a uz pomoć matematičkih modela.
- Godišnja skupština Nacionalnog udruženja Serbia organika, 23. juna, na kojoj su prezentovani dosadašnji rad i aktivnost, kao i planovi ovog udruženja. Dr Saša Dragin, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije, istakao je da bi organska proizvodnja hrane trebalo da bude strateški cilj zemlje, i da će Udruženje u ostvarivanju tog cilja imati podršku Ministarstva. Nada Mišković, predsednica Udruženja, iznela je da se procenjuje da u Srbiji trenutno ima oko 15.000 ha pod organskim usevima, i da bi ta površina mogla da bude mnogo veća. Takođe je istakla dobru saradnju koju je Udruženje ostvarilo sa Zadružnim savezom Beograda, čiji su predstavnici učestvovali u dosadašnjim aktivnostima Udruženja.

- Seminar "Primena obnovljivih izvora energije na poljoprivrednim gazdinstvima i u agroindustriji – saradnja srpskih i italijanskih firmi", 23. novembra u Novom Sadu, koji je organizovalo Udruženje sistema Forum za unapređenje ekonomsko – socijalnih odnosa između Srbije i Italije, u saradnji sa Pokrajinskim sekretarijatom za energetiku i mineralne sirovine Vojvodine. Na seminaru je istaknuto da u Srbiji najveći potencijal postoji za ulaganje u vetroelektrane, hidroelektrane, biomasu, kao i u geotermalne izvore, za šta postoji i najveće interesovanje potencijalnih investitora, ali da je glavna prepreka njihovim ulaganjima nedostatak prostornih planova na lokalnom nivou.

VI – Sajam Etno hrana i piće

Predstavnici Zadružnog saveza Beograda, kao članovi Saveta sajma Etno hrana i piće, uzeli su aktivno učešće u organizaciji ove sajmske manifestacije. Na sednicama Saveta 4. marta u Beogradu, 2. jula u Mlekari Granice u Mladenovcu, 24. septembra u Futogu i 24. novembra u Beogradu, razmatrani su prostor i termin održavanja ovog sajma, kao i izlagački, stručno prateći i promotivno prateći program.

Sajam Etno hrana i piće održan je od 27. do 30. novembra u hali III Beogradskog sajma, pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije, uz sponzorstvo Privredne komore Srbije i Privredne komore Beograda. Ova manifestacija okupila je preko 300 izlagača iz Srbije i regiona - proizvođača specifične hrane i pića (sir, vurda, kajmak, pršuta, slatko, ajvar, džem, kačkavalj, kavijar, burek, rakija, vino, voda i dr.) koji se prave po posebnoj recepturi. Privredna komora Beograda je za izlagače koji su nastupili u okviru štanda Komore, obezbedila posebne uslove.

VII – Studijsko putovanje

U cilju razmene iskustava i upoznavanja s primerima dobre prakse i posete poljoprivrednim sajmovima u Kremoni i Bolonji, u organizaciji Privredne komore Beograda – Zadružnog saveza Beograda i Udruženja poljoprivrede i prehrambene industrije, od 9. do 14. novembra realizovana je privredno – stručna poseta Italiji. Privredna delegacija, u kojoj su bili predstavnici Ministarstva trgovine i usluga, Grada Beograda, gradskih opština Surčin i Mladenovac, regionalnih privrednih komora Užica i Valjeva, poljoprivrednih savetodavnih službi, zemljoradničkih zadruga, udruženja voćara iz Mladenovca i Knjaževca, udruženja proizvođača ovaca i koza i jednog broja firmi, imala je priliku da obiđe Fabriku kombajna Laverda iz grupacije AGCO, vinski podrum Maculan, Institut za kvalitet i tehnologiju prehrambenih proizvoda regiona Veneto, rasadnik za proizvodnju bezvirusnog sadnog materijala i savremenu plantažu voća grupacije Griba, kao i mlekaru MILA i hladnjaču Dodici Ville u južnom Tirolu. Pored toga, delegacija je posetila Međunarodni sajam sira u Kremoni i sajam EIMA u Bolonji – jedan od najvećih sajmova poljoprivredne mehanizacije u Evropi.

Poseta je u potpunosti ispunila očekivanja učesnika, a jedna od njenih posebnih vrednosti je i ta što su voćari stekli nova saznanja o orezivanju i kalemljenju voćaka, koja će odmah primeniti u praksi.

VIII – Projekti

Privredna komora Beograda - Zadružni savez Beograda aplicirali su za sredstva sledećim projektima:

- Po pozivu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije, projektom REGIONALNI CENTAR ZA RURALNI RAZVOJ BEOGRAD, čiji je zadatak podrška ruralnom razvoju, kao i osnivanje područnih centara u beogradskim opštinama pretežno ruralnog tipa.

Polazeći od značaja poljoprivredne proizvodnje, kao jednog od strateških sektora Srbije, u narednom periodu je potrebno posvetiti mnogo veću pažnju ruralnoj ekonomiji, jer ona otvara brojne mogućnosti za razvoj i poboljšanje uslova života na selu, a time i za unapređenje društva u celini. Kada se govori o Beogradu, često se zanemaruju činjenice da čak 69,1% površine Beograda čine poljoprivredne površine, na kojima postoji oko 60.000 gazdinstava, od kojih je oko 14.000 registrovanih poljoprivrednih gazdinstava. Posmatrano po opštinama, najveće učešće poljoprivrednih u ukupnim površinama, od čak 70 do 80%, imaju opštine Mladenovac, Obrenovac, Sopot, Grocka, Palilula i Barajevo, a najveće učešće poljoprivrednog stanovništva u ukupnom stanovništvu – od 8,4 do 11,5 % je u opštinama Grocka, Mladenovac, Obrenovac i Sopot. S obzirom na činjenicu da su na teritoriji Srbije već uspostavljeni regionalni centri za ruralni razvoj, a posebno uvažavajući potencijale za ruralni razvoj koji postoje na teritoriji grada Beograda, projektom je predloženo i obrazloženo da se regionalni centar za ruralni razvoj uspostavi i za teritoriju Beograda.

- Na STAR projektu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Srbije i Svetske banke, idejnim rešenjem projekta UNAPREĐENJE ORGANSKE PROIZVODNJE U RURALNIM OBLASTIMA BEOGRADA
- Po pozivu EU – IPA program, za sredstva iz Regionalnog socio-ekonomskog razvojnog programa (RDEPR2), čiji je jedan od glavnih ciljeva promovisanje projekata regionalnog razvoja sa zadatkom očuvanja postojećih i otvaranjem novih radnih mesta, projektom SRBIJA MLEKO - UNAPREĐENJE PRIVREDE REGIONA SRBIJE POVEĆANJEM KONKURENTNOSTI U OBLASTI MLEKARSTVA

U mlekarstvu Srbije devedesetih godina prošlog veka, usled veoma nepovoljnih društvenih kretanja, došlo je do teškoća u poslovanju bivših velikih društvenih mlekarar što je uslovalo nastanak velikog broja malih mlekarar, posebno u ruralnim područjima, sa asortimanom proizvoda koji odgovara masovnoj industrijskoj proizvodnji. Sa stabilizacijom prilika u velikim mlekararima, nakon njihove privatizacije, mali pogoni se, usled neadekvatnog asortimana, suočavaju sa teškoćama u poslovanju. Imajući u vidu da je poslovanje malih pogona predstavlja prirodni nastavak poljoprivredne proizvodnje ruralnih područja nestanak ovih pogona bi rezultirao kako gubitkom radnih mesta u samim pogonima, tako i ozbiljnim teškoćama poljoprivredno orijentisanog stanovništva tih područja.

Opšti cilj projekta je da se sistemskim merama pomogne reorganizacija malih pogona za preradu mleka u područjima obuhvaćenim projektom u funkciji povećanja njihove konkurentnosti i prilagođavanja sadašnjim tržišnim okolnostima. Realizacijom projekta stvorili bi se uslovi za bolje funkcionisanje malih mlekarar, njihovo međusobno povezivanje i veću izvenost plasmana njihovih proizvoda. Jačanjem pogona za preradu mleka stvorili bi se povoljniji uslovi za ukupnu poljoprivrednu proizvodnju ruralnih prostora čime bi se poboljšali uslovi samozapošljavanja, posebno mladih ljudi i žena, i očuvala postojeća radna mesta. Na taj način bi se unapredili

uslovi života stanovništva, povećale perspektive opstanka i smanjila tendencija iseljavanja ljudi sa ruralnih prostora. Specifični ciljevi ovog projekta obuhvataju izradu baze podataka i akcionog plana čime bi se stvorili uslovi za formiranje Asocijacije prerađivača mleka koja bi imala vodeću ulogu u unapređenju stanja mlekarnstva na područjima obuhvaćenim projektom. Realizacijom projekta obezbedio bi se kontinuitet treninga koji bi omogućili povećanu informisanost i obučenosť ljudi angažovanih u sektoru mlekarnstva.

U ovom projektu partneri su nam Evropska asocijacija za hranu i piće (CIAA), Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu, Regionalna agencija za prostorni i ekonomski razvoj Raškog i Moravičkog okruga, Regionalna privredna komora Leskovac, Regionalna privredna komora Užice, a saradnici Nacionalna služba zapošljavanja i Jugoinspekt.

IX – Učešće u aktivnostima Zadružnog saveza Srbije

Predstavnici Zadružnog saveza Beograda uzeli su učešće u radu Zadružnog saveza Srbije:

- Na sastanku s Nikolom Mihailovićem, predsednikom Zadružnog saveza Srbije, održanom 4. marta, razgovaralo se o zaštiti zadružne imovine i njenom stavljanju u funkciju razvoja zadugarstva. Posebna pažnja posvećena je imovini zadruga nad kojima je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije.
- Na sednici Upravnog odbora Zadružnog saveza Srbije održanoj 24. marta, raspravljalo se o izveštaju o radu, planu rada i finansijskim dokumentima Zadružnog saveza Srbije.
- Na sednici Republičkog odbora za takmičenje Zadružnog saveza Srbije, održanoj 24. septembra, usvojena su Pravila o nagrađivanju najboljih zadrugara, zemljoradničkih zadruga, poljoprivrednih proizvođača - kooperanata, stručnjaka, novinara koji prate poljoprivredu, kao i najlepšeg uređenog poljoprivrednog gazdinstva, i doneta je Odluka o pokretanju postupka za prikupljanje predloga za nagrade.

X – Učešće u aktivnostima Privredne komore Srbije

Uzeto je učešće u aktivnostima Privredne komore Srbije – sastancima Udruženja poljoprivrede, grupacija, kao i na skupovima s brojnim stranim delegacijama.

XI – Informisanje

Tokom 2010. godine Zadružni savez Beograda je s posebnom pažnjom pratio uredbu Vlade Srbije koje se odnose na subvencionisanje – podsticanje primarne poljoprivredne proizvodnje (premije, regresi, kratkoročno i dugoročno kreditiranje poljoprivrede, finansiranje ruralnog razvoja) i blagovremeno upoznavao poljoprivredne proizvođače sa donetim merama, visinom sredstava, namenom, načinom i rokovima za apliciranje za sredstva. Po ovim i sličnim pitanjima organizovani su susreti s poljoprivrednim proizvođačima na terenu, u cilju pružanja neophodnih informacija. Informisanje je vršeno i putem sajta Zadružnog saveza Beograda, koji je ažuriran i obogaćen novim sadržajima.

Posebna pažnja bila je posvećena informisanju članica i poljoprivrednih proizvođača o:

- novim propisima iz oblasti poljoprivrede, prvenstveno onima koji se odnose na podsticaje i subvencije
- mogućnostima korišćenja sredstava agrarnog budžeta
- najpovoljnijim programima za kreditiranje poljoprivrede, koje realizuju banke i fondovi
- mogućnostima zajedničkih ulaganja s ino – partnerima u proizvodnju junećeg mesa za tržište Italije i Rusije
- sajmovima, seminarima, studijskim putovanjima

XII – Saradnja s organima i institucijama u oblasti agrara

Angažujući se na rešavanju konkretnih problema u poslovanju zemljoradničkih zadruga, kao i na poboljšanju privrednog ambijenta i stvaranju boljih uslova privređivanja u zadrugarstvu, Zadružni savez Beograda posebno je sarađivao sa:

- Udruženjem poljoprivrede i prehrambene industrije Privredne komore Beograda
- Privrednom komorom Srbije
- Poljoprivrednim fakultetom u Beogradu
- Institutom za primenu nauke u poljoprivredi, Institutom za stočarstvo, Institutom za ekonomiku poljoprivrede; Institutom za zaštitu bilja; Institutom PKB Agroekonomik
- Agencijom za privredne registre
- Sekretarijatom za privredu Skupštine grada Beograda
- Organima lokalne samouprave opština grada Beograda, kao i jednim brojem opština u Srbiji
- Bankama
- Poljoprivrednim udruženjima
- Privrednim subjektima iz oblasti primarne poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije

XIII – Ostale aktivnosti

- Pokrenut je postupak inoviranja i ažuriranja postojećih baza podataka Zadružnog saveza Beograda, koje će biti korišćene za izradu projekata za eventualno konkurisanje za bespovratna sredstva domaćih i međunarodnih institucija, u kom cilju je zemljoradničkim zadrugama dostavljen je upitnik.
- Uzeto je učešće na Sajmu ruralnog razvoja i žena u agrobiznisu, koji je održan u Kragujevcu. Na ovoj manifestaciji predstavilo se više od 100 izlagača iz Srbije i Republike Srpske, a bile su organizovane prezentacije programa podrške ženama u poljoprivredi i skupovi o ruralnom razvoju, položaju žena na selu i unapređenju poljoprivredne mehanizacije.
- Predstavnici Zadružnog saveza Beograda prisustvovali su 14. februara svečanom početku rezidbe vinove loze na oglednom dobru "Radmilovac" Poljoprivrednog fakulteta

Univerziteta u Beogradu. Ovom manifestacijom tradicionalno je obeležena vinogradarska slava, Sveti Trifun.

- Predstavници Zadrušnog saveza Beograda učestvovali su 6. marta u osnivanju petog vinskog viteškog reda u Srbiji – Singidunum. Ovim su ispunjeni svi preduslovi potrebni za osnivanje nacionalnog vinskog viteškog reda i za njegovo pristupanje evropskog asocijaciji. U okviru aktivnosti reda, izvršen je obilazak vinograda i vinarija članova reda i uzeto je učešće u nizu manifestacija posvećenih vinu.
- Na prigodnoj svečanosti održanoj 5. marta u Petrovcu na Mlavi, kojoj su prisustvovali i predstavnici Zadrušnog saveza Beograda, dodeljena su priznanja poljoprivrednim proizvođačima - rekorderima po ostvarenim prinosima u ratarskoj, voćarskoj i povrtarskoj proizvodnji u prošloj godini. Prisutni su istakli da su postignuti rezultati izuzetni, jer su ostvareni u teškim uslovima i da je poljoprivreda bila i ostala velika uzdanica Srbije, ali da naša država ne štiti dovoljno poljoprivrednike. Poljoprivrednici samo traže podršku, kako bi mogli izdržati konkurenciju iz zemalja koje stimulišu svoje poljoprivrednike velikim subvencijama i štite svoje tržište raznim vancarinskim merama.
- U cilju zaštite zadružne imovine, 17. marta je održan sastanak predsednika Zadrušnog saveza Srbije i Zadrušnog saveza Beograda s gospodinom Zlatanom Dimitrićem, vd predsednika Privrednog suda u Beogradu, na kome se razgovaralo o povraćaju zadružne imovine na osnovu odredaba Zakona o zadrugama. Tom prilikom predstavnici Zadrušnog saveza Beograda izneli su predloge za okončanje postupaka likvidacije i stečaja koji se vode nad jednim brojem zadruga s teritorije Beograda.
- Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beogradu 26. marta, na prigodnoj svečanosti kojoj su prisustvovali i predstavnici Zadrušnog saveza Beograda, obeležio je 91. godišnjicu postojanja. Poljoprivredni fakultet je obrazovno-naučna ustanova koja u okviru svoje matične delatnosti obavlja obrazovnu i naučno-istraživačku delatnost u oblasti ratarstva, voćarstva i vinogradarstva, stočarstva, zaštite zemljišta i melioracija, zaštite bilja i prehrambenih proizvoda, mehanizacije poljoprivrede, prehrambene tehnologije i biohemije i agroekonomije. Od osnivanja je na ovom fakultetu diplomiralo 15.600 studenata, magistriralo 866 poslediplomaca i doktoriralo 699 doktoranata - godišnje se upisuje oko 1.000 studenata, a u proseku diplomira 370, magistrira 30 i doktorira 20.
- Uzeto je učešće i na Trećem međunarodnom sajmu poljoprivrede, ekologije i seoskog turizma "Kolubara Fest" održan je od 16. do 18. aprila u Lazarevcu. Na Sajmu je predstavljeno oko 50 poljoprivrednih proizvođača, ugostitelja, programa zdrave hrane i ponuda seoskog turizma ovog regiona, a nastupili su i predstavnici istarske županije sa svojim brendiranim markama. Sajmu, koji je osmišljen tako da doprinese afirmaciji i promociji poljoprivrede i turističke ponude.
- Predstavници Zadrušnog saveza Beograda uzeli su učešće na Prvom beogradskom festivalu hrane i pića održanom 12. i 13. juna, na kome je oko 15.000 posetilaca moglo, po promotivnim cenama, da proba kulinarske specijalitete gradskih restorana, na Kalemegdanskoj tvrđavi. Na završnoj ceremoniji festivala, Kulinarska Asocijacija Srbije i

Beogradski festival hrane i pića uručili su priznanja najboljim učesnicima festivala. Pored zabavnog, festival je imao i društveno-odgovorni i humanitarni karakter, jer je promovisao pravilno odlaganje recikliranje ambalaže, a sva hrana koja je preostala poklonjena je Banci hrane.

- Tradicionalna, 42. manifestaciji "Dan polja ZP hibrida", održana je 2. septembra u organizaciji Instituta za kukuruz "Zemun Polje". Na manifestaciji su se okupile zvanice i poslovni partneri iz zemlje i inostranstva, koji su dali doprinos uspešnom poslovanju ove renomirane ustanove. Institut za kukuruz "Zemun Polje", koji ove godine slavi 65 godina postojanja, kao ustanova od posebnog državnog značaja bavi se stvaranjem, proizvodnjom i uvođenjem novih visokoprinosa, kvalitetnih hibrida kukuruza, suncokreta i sorti soje i pšenice. Institut ima i ovlašćenje da izdaje međunarodno priznate sertifikate o kvalitetu semena.
- Na Rimskim Šančevima, 12. septembra, u organizaciji Naučnog instituta za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada, održana je tradicionalna manifestacija "Međunarodni dan polja kukuruza, suncokreta, šećerne repe, soje i sirka". Ovu manifestaciju, pored predstavnika resornog ministarstva, naučnih instituta, fakulteta, proizvođača i zemljoradnika, posetili su i predstavnici Zadružnog saveza Beograda. Institut je postao najveća naučna ustanova u zemlji u oblasti poljoprivrednih istraživanja, posebno u oplemenjivanju biljaka. Osnovne delatnosti Instituta su naučna istraživanja, prenošenje dostignuća iz nauke u praksu i proizvodnja osnovnih kategorija semena sopstvenih selekcija. Istraživanja su, pre svega, usmerena na stvaranje visokorodnih sorti i hibrida ratarskih i povrtarskih kultura otpornih prema nepovoljnim biotičkim i abiotičkim činiocima, tolerantnim genotipovima ratarskih i povrtarskih biljaka.
- Institut za ekonomiku poljoprivrede 25. novembra organizovao je promociju projekta "Rešenja i intervencije za tehnološki transfer i inovacije prehrambenog sektora u regionima jugoistočne Evrope", kojoj su prisustvovali i predstavnici Zadružnog saveza Beograda. Projekat je kofinansiran od strane EU, u okviru programa saradnje za jugoistočnu Evropu i obuhvata 11 eminentnih institucija iz 7 zemalja. Projekat traje 3 godine, a ciljna oblast je mesno prerađivačka industrija – povećanje proizvodnje, asortimana, kvaliteta i izvoza.

Predsednik
Zadružnog saveza Beograda
mr Velimir Radojević

